

ዓርቢ ስቕለት 2014

“ተሰቅለ ተሰቅለ ተሰቅለ ወላመ ቤዛ ኩሉ ኮነ፥
በመስቀሉ ቤዘውነ እሞት ባልሓነ”

ንባባት፡ ኢሳያስ 52:13~53:12፥ ዕብ 4:14~5:9፥ ዮሐ 19:16~37

ፍሉይ ዕለት አምላኽን ሰብን ብመስዋዕቲ ወዲ አምላኽ ዝተዓርቁሉ። ሕይወት ክርስቶስ ብምልኡ ብዓርቢ ስቕለት ኣብቲ ዝለዓለ መግለጺ ተልእኮኡ በጺሑ። ኩልና ብክርስቶስ ድሒና መሰል ውልዱነት ደቂ አምላኽ ናይ ምዃን በቐዕና። ኢየሱስ ክርስቶስ ምእንታና በጃ ኮይኑ ኣፍደገ ሰማይ ከፊቱልና ኣሎ። እሺ ኢልካ ምእታው ናይ ነፍሲ ወከፍና ግደ እዩ።

ክልተ ኣሕዋት ኣብ ሓደ ገዛ ብሓንጎብ ዝነበሩ ነሮም። እቲ ዓቢ ቅኑዕ ሰራሕተኛ አምላኽ ዝፈርሕ እንክሸውን እቲ ንእሽቶይ መጠፋፍኢ፥ ሰራቕ ብረት ገሩ ዝዕምጽ ንክፍአት ድሕር ዘይብል ነሩ። እቲ ንእሽቶይ ኩሉ ጊዜ አምስዩ ሰኪሩ ብዙሕ ገንዘብ ሰሪቐ ይኣቱ ነሩ። እቲ ዓቢ ሓው ብዙሕ ጊዜ እዚ እትገብሮ ሕደጎ ክፉእ ኢኻ ትገብር ዘሎኻ እናበለ ኩሉ ጊዜ ይመኻሮን ይልምኖን ነሩ። እንተ ኾነ እቲ ንእሽቶይ ውሉድ ምስማዕ ኣብዩ።

ሓደ ምሽት እቲ ንእሽቶይ ሓው እናሃደመ ብረት ትኪ እናውጽኦ ክዳውንቱ ኩሉ ደም ተጸይቁ ኣብ ገዛ ኣተወ። ሰብኣይ ቀቲለ እናበለ እናእንቀጥቀጦ ንሓው እና ነገረ ፖሊስ ንገዛ ኣኸቢቦምም። ክልተ ኣሕዋት ከምልጡ ከምዘይክአል ኣረጋገጹ። ክቕትሎ ኢሊ ኣይኮንኩን ቀቲለዮ ኣጋጣሚ እዩ ክመውት ኣይደልን እዩ እናበለ ንዓቢ ሓው ብዝገበሮ እናበኸየ ተዛሪብም። ከምዚ እናበሉ ፖሊስ ማዕጾ ይኮሕኩሉ ነሮም። እቲ ዓቢ ሓው ሓንቲ ሓሳብ መጺኦቶ። ንሓው ኩሉ እቲ ደም ተጸይቐ ዝነበረ ክዳውንቱ ከውጽእ ነገሮ እሞ ናቱ ሂብዎ ንሱ ግን ናይ ሓው ክዳውንቲ ተኸዲኑ ንፖሊስ ማዕጾ ከፊትዎም። ፖሊስ ንወዮ ዓቢ ደም ተጸይቁ ምስረኣዩ ቀታሊ ንሱ እዩ ኢሎም ሓዞም ኣብ ፍርዲ ኣቕሪቦም ንሞት ኣፍሪዶም ብማሕንቕቲ ተቐቲሉ። ንሱ ካብ ፍቕሪ ተላዒሉ ምእንቲ ንኡስ ሓዊ ኢሉ መይቱ። ምእንቲ ሓውካን ሓፍትኻን ኢልካ ሕይወትካ ምሕላፍ ካብ ኢየሱስ ኢና እንምሃሮ።

እወ ኢየሱስ ምእንቲ ሕይወት ነፍሲ ወከፍና መይቱ፥ ንሕና ክንድሕን ሕይወት ረኺብና ደቂ አምላኽን ሕጉሳትን ክንከውን ኢሉ። ንኹሉ በደላትና ባዕሉ ተቐቢልዎ። ምእንታና ኢሉ ተሳቕዩ ኣብ መስቀል ተንጠልጢሉ መይቱ። እዚ ኹሉ ዝገበረ ብዝልዐለ ስለ ዘፍቀረና እዩ። ካብዚ ንላዕሊ ኢየሱስ ከም ዘፍቀረና ካልእ መረጋገጺ ኣየድልየናን እዩ። “ካብ ሕይወት ብምሕላፍ ንላዕሊ ምእንቲ ካልእ ኢልካ እትገብሮ ፍቕሪ የለን”።

ሎሚ ዓርቢ ስቕለት እዩ። ፍሉይ ዕለት ኩልና ብሓደ ኮና ንሕማማትን ሞትን ክርስቶስ ኣብ መስቀል ንዝክር ኣሎና። ሎሚ ኣብ ስርዓትና ቅዳሴ ኣይቅደስን እዩ። ኣብ ክንድኡ ምሉእ መዓልቲ ናይ ሰምነ ሕማማት ጸሎታትንን ንባባትን እንቢብና ኣብ መጨረሻታ ኸኣ መስቀል ተሳሊምና ንዝዝም። ኣብ እግሪ መስቀል ኮና ምስጢርን ትርጉምን መስቀል ኣብ እምነትና ንሓሰብን ነስተንትንን። ነተን ናይ መጨረሻታ ሰዓታት ኣብ ሕይወት ኢየሱስ ተመሊስና እንተ ርኤና፥ ነቲ ኣብ ጎቦ ቀራንዮ ዝኾነ ኩሉ ብፍሉይ ነቲ ኣብ ማእከል ክልተ ዓመጽቲ ዝተሰቑለ ኢየሱስ ብጽምና እናሓሰብና ነስተንትን።

አብዚ ሶምን ካብ ሆሳዕና ጀሚርና በብዕለቱ ፍሉይ ንባባት ካብ ኦሪትን ሓዲስን ኪዳናት አንቢብና ሎሚ ካብ ንግሆ ጀሚርና ካብ ክልቲኡ ኪዳናት ንምስጢር ድሕነትና ዝገልጽ አንቢብና። ኩሉ አብ ወንጌል እንረኽቦ ብዛዕባ ሕማምን ስቕለትን ሞትን ኢየሱስ እነንብቦ ተመሳሳይ ይኹን እምበር አብ ነፍሲወከፍ ወንጌላዊ ፍሉይ ካብ ካልኦት አልኦም፤ ነፍስወከፍም ፍሉይ ብዛዕባ ግላዊ ርድኢቶምን አገላልጽኦምን አልኦም። ቅ. ዮሐንስ ካብ ካልኦት ዝፈልዮ ናቱ አቀራርባ አልኦ፤ ልዕሊ ኹሉ ንሱ ናይ ዓይኒ ምስክር እዩ።

ንቅዱስ ዮውሐንስ፡ ኢየሱስ መግለጺ ፍቕሪ አምላኽ ንዓለም እዩ። “ቃል ሥጋ ኮነ”፤ አብ መስቀል ሞቱ ምስጢር ፍቕሪ እዩ። እዚ እዩ ምስጢረ ስጋዌን ምስጢረ ድሕነትን። ብምልኡ ናይ ዮውሐንስ ትረኻ ሕማማት ኢየሱስ ዘተኹሮ በቲ ጨካን ሞት ነቲ ዝዓበየ ናይ ድሕነት ፍቕሪ ከም ዝተገልጸ ገሩ እዩ ዘቕርቦ። ኢየሱስ ብምሉእ ነጻነትን ድለትን ሕይወቱ ምእንቲ አዕርኽቱ አሕሊፉ ሂቡ። እዚ እቲ ዝዓበየ ናይ ሰብ ግብሪ እዩ። ኢየሱስ ነቲ ናይ አምላኽ ፍቕሪ ንዓለም ገሊጽዎ።

ቅዱስ ዮውሐንስ ዘተኹሮ አብቲ ኢየሱስ ዘርአዮ ፍጹም ምልኪ ካብታ ዝተታሕዘላ ሰዓት ጀሚሩ አብ መጋብየኦ ክሳብ አብ መስቀል ዝመውት ባዕሉ ንኹሉ ዝመርሖን ዝቆጸሮን ከምዝነበረ ገሩ እዩ ዘቕርቦ። ናይ እቲ ተዋስኦ ቀንዲ ተዋሳኪ ወራሕን ኢየሱስ ባዕሉ እዩ ነሩ። ዮውሐንስ ንኹሉ ሕማማቱን አብ ጌተሰማኒ ከምዝጸለየን ዝተሳቐየን አይጠቕሶን። ኢየሱስ አብ ዝለዓለ ምምራሕ እዩ ነሩ ማለት ካብታ ዝተታሕዘላ ሰዓት ጀሚሩ፤ ብሓደ ካብ ተመሃርኡ አሕሊፉ ክህቦ እንከሎ፤ ብለይቲ አብ ጸልማት ክሕዝዎ ክመጽኡ እንከለዉ ብወተሃደራት እናተጋፍዑ ክትሓዝ እንከሎ አብ ኩሉ ሓንቲ ካብቲ ዝወርዶ ዝነበረ ከላግስ አይርአን፤ ተስፋ ቕርጻት አየርአየን። ባዕሉ ነቶም ክሕዝዎን ክቐትልዎን ዝደልዩ ብፍቓዱ ሂቡ፤ ንጴጥሮስ ሰይፍ አብ ቦትኡ ክመልሶ ይነግሮ ነርድእቱ ኸአ ክኸዱ ይሓድጎም። አብ ወንጌል ዮሐንስ እቲ አብ ካልእ ወንጌላት ንኢየሱስ ንቀራንዮ ክጉዓዝ እንከሎ ዝሓገዝ ስምዖን ብዓልቀረን ከምዝሓገዝ አይነግርን እዚ ኸአ ኢየሱስ ባዕሉ ንኹሉ ብገዛእ ፍቓዱ ከምዝገበሮ ከምልክት ኢሉ እዩ። ካብ ዘተልቅ እና ጠቐሰ ኢየሱስ አብ ጎልጎልታ ሓፍ ከም ዝበለ አብ መስቀል ሞቱ ትንሣኤ ከምዝኾነ ይገልጽ። አብ መስቀል ሞት ዓወት ሕይወት ትንሣኤ ከምዝኾነ ይገልጽ። ቅድሚ ነፍሱ ምውጽኦ “ተፈጸመ” ክብል እንከሎ ተልእኮኡ ከምዝረፈጸመ፤ ፍቕሪ ሰማያዊ አብኡ ከምዝገለጸ ይነግረና። አብዚ ኹሉ ዮውሐንስ ዝሕብረና ኢየሱስ ምስ ምሉእ ምቁጽጻር ሓይሉ ከምዝነበረ ንሱ አምላኽ ከምዝኾነ ይገልጸልና።

ዮሐንስ ክልተ ፍርዲ ከም ዝተፈጸመ እዩ ዝሕብር። እቲ ቀዳማይ አብ ቅድሚ ሃና ሊቀ ካህናት ናይ እቲ ዓመት ሊቀ ካህናት ዝነበረ፤ አብዚ አብ ቅድሚ ጳጳሳዊ ቅድሚ ምቕራቡ ዝገበርዎ እዩ ዝገልጽ። ኢየሱስ ንጉሥ አይሁድ እየ ስለ ዝበለ ናይ ንግሥነቱ ምልክት እሶኽ ተቲዖም አኽሊል ደፊኦሎ። ጳጳሳዊ “ንስኻ ንጉሥ አይሁድ ዲኻ” እናበለ ሓቲትዎ። ኢየሱስ ክምልስ እንከሎ መንግስቱ ናይ እዚ ዓለም ከም ዘይኮነ እዩ ገሊጹ።

ናይ ኩሉ ሕማማት ዝልዓለ ጥርዙ ዝበጽሖ እቲ አብ ጎልጎልታ (ሓምሓም ርእሲ) አብ ዝበሃል ቦታ ኢየሱስ ምስተሰቐለ እዩ ተፈጸመ። እታ ጊዜ ስቕለት ዓወት ዝተደፍአላ ፍልይቲ እዋን እያ። አብ ልዕሊ መስቀል ብዕብራይጢ ብላቲን ብግሪኽ ናይ ግዚኡ ዝለዓሉ ቋንቋታት “ኢየሱስ ናዝራዊ ንጉሥ አይሁድ” ዝብል ተጻሒፍዎ ነሩ። ወላእኳ ሊቃነ ካህናት እንተ ተቋወሙ ጳጳሳዊ ግን ዝጸሓፍኩ ጽሑፊዮ ኢሉ ምቕያር አብዩ። እዚ እዩ ናይ እቲ ዝተሰቐለ ኢየሱስ መጻውዒ ዝኾነ ካብዛ ጊዜ እዚአ።

አብ መጨረሻታ ሰውነት ኢየሱስ ክቐብርዎ ኢሎም ካብ መስቀል አውራጅም አብ ሓዲስ መቓብር ቀበሮዎ። ዮሴፍ ብዓል አሪማትያን ኒቆዲሞስ ክቐብሩ መጺኦም። ምስኦም ዝተፈላለየን

ብዙሕን አብ ቀብሪ ብስርዓት አይሁድ ዝገብርዎ ዕጣን ከርብ ከምኡ ካልእ ዓይነት ቅመማቕመም ተማሊኦም እዚ አብ ሓደ ንጉሣዊ ቀብሪ ዝፍጸም ስርዓት እዩ። እዞም ክልተ ንኹል ፍርሒ አብ ግምት ከየእተዉ ንሬሳ ኢየሱስ ቀቢሮም። እቶም አብ ጸልማት ዝነበሩ ዝነበሩ ሕጂ አብ ብርሃን ይኣትዉ። ናይ አምላኽ ናይ ፍቕሪ ቃል አብ ልዕሊ ሞት ተዓዊቱ።

ቅ. ዮሐንስ ንኢየሱስ “በግዕ እግዚአብሔር” ምእንቲ ዓለም ዝተሓርደ እናበለ እዩ ዘቕርቦ። ከምዚ እናበለ ይገልጽ ጲላጦስ ንኢየሱስ ዝፈረደሉ እሞ ንአይሁድ አሕሊፉ ዝሃዐም ስዕት ክገልጽ እንከሎ “ንጋሆ ድማ ነበረ” ንድራር ፋሲካ ዝቀራረቡሉ እሞን እዩ ነሩ ኢሉ ይገልጽ። እዚ ዝኾኖ ምኽንያት ከአ እቶም ካህናት ድሕሪ ፍርቂ መዓልቲ በጊዕ ፋሲካ ክሓርዱ ስለ ዝኾኑ እዩ። ንየሞህ በግዕ አምላኽ አብ መስውዒ ክሓርድዎ ወሰድዎ ይብል።

ኢየሱስ አብ መስቀል ምስ ሞተ ካብ መስቀል ከውርድዎ እንከለዉ ትንቢት ቅዱስ መጽሓፍ ምእንቲ ክፍጸም አእጋሩ አይሰበርዎን እዚ ኸአ ብመንጽር በግዕ ፋሲካ ክንርእዮ ንኸእል። ሓደ ካብቶም ወተሃደራት ኢየሱስ ከም ዝሞተ ከረጋግጽ ኢሉ ብኩናት ጎኑ ወጊእዎ ሽዑ ንሽዑ ማይን ደምን ወጸ። እዚ አብ ትንቢት ዘካርያስ ዝተባህል ክፍጸም ኮነ “ነቲ ዝወግእዎ አብኡ ክጥምቱ እዮም” ይብል። እቲ ካብ ጎኑ ዝወጸ ማይ አምሳል መንፈስ እዩ ንደቂ ሰብ ሕይወት ዝህብ መዋቲ ሕይወት ዘይኮነ ዘለዓለማዊ ሕይወት ዝህብ። እቲ ደም ንሰብአዊ ባህርይ ኢየሱስ ምእንቲ ካሕሳ ኃጢአት ዓለም ዝተኸፍለ የምልክት። እዚ ኹሉ ዝተባህለ ዘመልክቶ ሓይሊ ሞት ኢየሱስ ዘምጽአ ፍረ ይገልጽ።

አብ ትንቢት ኢሳያስ አብ ምዕ. 52 ~53 ዘሎ ብዛዕባ እቲ ዝሳቕ አገልጋሊ አምላኽ ይዛረብ። ንሱ ሕማቕ ረኪቡ አዋሪዶም፣ ውርደት ሕፍረት ከም ዝረክብ ገረሞ፣ ልዕሊ ክሕሰብ ዘይክእል አብ ልዕሊኡ ዓመጽ ተፈጸሙ፣ ንሱ ንኹሉ ብትዕግስቲ ተቐቢልዎ። “መልክዕን ውቃዕን አይነበሮን ምስ ረአናዮ ዜብህግገና ትርኢት አይነበሮን፣ ንዑቕን ብሰብ ድርቡይን ነበረ፣ ብዓል ስቓይ ብሕማም ልዱይ ከምቲ አብ ቅድሚኡ ገጸም ዚጉልብቡሉ ሰብ ዝተዋረደ ነበረ ንሕናውን ገለ እኳ አይቆጸርናዮን. . . ግናኽ ርእሱ አዋሪዱ ብትሕትና ተቐቢሎ፣ አፉውን አይከፈተን፣ ከምቲ ናብ ማሕረዲ ዝኸብከብ ገንሸል ከምታ አብ ቅድሚ መቀዝታ ስቕ እትብል በግዕ አፉ አይከፈተን. . . ሓሶት አብ አፉ ዘይተረኸበ ኸንሱስ ምስ ኃጥአን ከም ዝመውት ገበሩ. . . ሞቱ ጎድገት ኃጢአት ዜምጽእ መስዋዕቲ ነበረ. . .” “ኢየሱስ ምእንታና ኢሉ መስቀል ምስ ጸረ ነዚ ትንቢት ኩሉ ፈጺምዎ እዩ።

ናይ ቅዱስ ዮሐንስ ትረኻ ሕማማት ኢየሱስ ክህነታዊ መልክእ ዝሓዘ እውን እዩ። እቲ ኢየሱስ ለቢስዎ ዝነበረ ቀሚኽ “ግና ካብ ሳእሊ ካሰብ ታሕቲ ኩልንትናኡ እሉም ነበረ እምበር ስፋይ አይነበሮን”። አብ ቀዳማይ ክፍለ ዘመን ዝነበረ ባህሊ አይሁድ ንቀሚኽ ሊቀ ካህናት ዝርኢ ሓንቲ ስፋይ ዘይርከቦ ከም ዝነበረ አብ ጽሑፋቶም ንረኽቦ። አብዚ ቅ. ዮሐንስ ዝዛረቦ ዘሎ ብደቂቕ ናይ ኢየሱስ ሕማማትን ክህነቱን እዩ።

አብ መልክእኸቲ ዕብራውያን ተመሳሳይ ሓሳባት ንረክብ። ኢየሱስ እቲ ፍጹም ሊቀ ካህናት እዩ ምኽንያቱ እቲ ንሱ ዘዕርጎ መስዋዕቲ ገዛእ ርእሱ ምእንቲ ሕድገት ኃጢአትና ዘቕረቦ ስለ ዝኾነ። ንሱ ፍሉይ ሊቀ ካህናት እዩ። ክህነቱ ብሰለስተ ነገራት ይልለ፡ ፍቕሪ ኢየሱስ ንደቂ ሰብ አብቲ ናይ ርእሱ ተመክሮ አብ ሰብአዊ ድኽመት ዝተመርኮስ፣ መልሲ እግዚአብሄር ንናይ ክርስቶስ ጸሎት ምእንቲ ነጻ ክንከውን፣ ካብ ኩሉ ጥቕሚ ዘልኦ ካብቲ ክርስቶስ ዘስተምሃሮ ትምህርቲ ተአዝዞ “ወዲ አምላኽ እኳ እንተ ኾነ በቲ ዝተቐበሎ ስቓይ እዙዝ ምዃን ተማህረ፣ ዕዮኡ ምስ ፈጸመ ድማ ነቶም ዚእዘዘዎ ዘበሉ ኹላቶም ናይ ዘለዓለም ድኅነት ምኽንያት ኮኖም (ዕብ 5፡ 8~9)።

አብ መስቀል ክንጥምት ከሎና ንኸልተ መገዲ ክንጥምት አሎን ሓደ ንሓደ ምልክት ዝህብ መገዲ። መጀመርያ ካብ አምላኽ ናብ ሰብ ዝወስድ፡ አብዚ መስቀል ከም ናይ አምላኽ ናይ ድሕነት ተግባር ይርአ። ካብ ፍቕሪ ተላላዊ እግዚአብሔር ንኃጥእ ሰብ ድሕነት ክገብረሉ እንከሎ። እቲ ካልኣይ መገዲ ኸአ ካብ ሰብ ናብ አምላኽ ዝወስድ መገዲ። እዚ ማለት ከአ አብ ርእሲ እቲ መስቀል ናይ አምላኽ ናይ ድሕነት መገዲ ዝገልጽ ምዃኑ ሰብ ከአ ፍጹም ናይ ተአዝዞ መንፈስ ከርኢ እንከሎ ንድለት አምላኽ ክእዘዝ እንከሎ። ብኻልእ አዘራርባ ሓቀኛ መስዋዕቲ እቲ አምላኽ ካብ ሰብ አብ ሓቀኛ ውፊድ ገዛእ ርእሱ አብ ተአዝዞ ዘርእዮ ማለት እዩ።

አብ መወዳእታ ክልተ ናይ መጨረሻታ ፍጻሜታት ኢየሱስ ቅድሚ ምግቱ አብ መስቀል እንከሎ ዝተፈጸመ ንርኢ።

- **ንግርያምን ነቲ ዘፍቅሮ ረድኡ ዝበሎ።** ክልቲኦም አብ እግሪ መስቀል ደው ኢሎም እንከለዉ ዝበሎ እዩ። አብ አዲኡ ጥምት አቢሉ “አቲ ሰበይቲ እንሆ ወድኺ በላ”። ነቲ ወዲ መዝሙሩ ኸአ “እንሃ አደኻ” በሎ እቲ ወዲ መዝሙሩ ኸአ ካብ ሽዑ ጀሚሩ ናብ ቤቱ ወሰዳ (ዮሐ 19:25~27)። በዚ መገዲ ኢየሱስ ነዲኡ አደ ቤተ ክርስቲያንን አደናን ክትከውን ይህበና ዮሐስን ከአ ንአናንን ንቤተ ክርስቲያንን ወኪሉ ይቕበላ።
- **ኢየሱስ ኩሉ ኸም ዝተፈጸመ ርእዩ “ጸማእኩ” በለ።** ነቲ ኩሉ ዝገጠሞ ርኢና ብርግጽ ዝሰተ ግዙፍ ማይ እዩ ዘስምዕ ዝመስል እንተ ኾነ ይብለና ዮውሓንስ እቲ ጽሑፍ መታን ክፍጸም ከምዝበሎ እዩ ዝነግረና። ብኻልእ አዘራርባ ኢየሱስ ኩሉ ጊዜ ኩነታትና ብዘየገድስ ናታትና ጽምኢ አለዎ። ጽምኢ ፍቕርና አለዎ ብአና ክፍቀር ከአ ጽምኢ አለዎ።

ሎሚ አብ መዓልቲ ዓርቢ ስቕለት ናይ መድኃኒና ሕማማትን ሞት አብ መስቀል ክንዝክር እንከሎና ንመስቀል ክንስከም ዘይኮነ ምስ መስቀል ክንልዓል ዘይኮነ ንመስቀል ክንሓቕፎ እዩ ዝድለ ዘሎ። ናይ ኢየሱስ ስቓይት ንስቓይትና ትርጉም ይህቦ። ንስቓይትን ሞትን ምስ ተቐበል እዩ ንአና ሕይወትን ነጻነትን አውራዱልና። ንእግዚአብሔር ሕይወት ብዘይ ቃንዛ ክህበና ክንሓቶ አይክአልን እዩ። ብአንጻሩ ከአ ስቓይ ስለ ዝበዝሓና ብአና ከምዘይግደስ ክንሓስብ የብልናን። ንአና ንተኸተልቱ ካብዚ ዝተባህለ ንሓደ ነገር እኳ አየተስፈወናን። “ዝኾነ ክኸተለኒ ዝደሊ ዕለት ዕልተ መስቀሉ ጸሩ ይስዓበኒ” ይብለና።

መወዳእታ:- ስቓይን ሞትን መቕጻዕቲ ኃጢአትን ክፉእ ግብርን ክኾኑ ይክአል እዩ እዚ ሓቂ እዩ። እንተ ኾነ ልዕሊ እዚ ናይ ኩልና ድሕነት ክፍሊ መደብ አምላኽ እዩ። ዓርቢ ስቕለት ስቓይ ሕማም፣ መቕጻዕቲ ወይ መርገም፣ ግብረ መልሲ ግብርና፣ ትርጉም ዘይብሉ ከም ዘይኮነ የረድአና። አብ ኢየሱስን ቅዱሳኑን እዚ ጸዋዕታን ተልእኮን ንሰባት ምድሓን ንደቂ ሰብ ብሓበራ ምድሓን እዩ። እዚ ካብ ልብና ከየውጸእና ዕለት ዕልተ ክንህዞ ይግብአና። ኩሉ ጊዜ አብ መስቀል ክንጥምት ከሎና አብ ገጽ ኢየሱስ ምልክት ስቓይን ቃንዛን አይንርእን ኢና። አብ ገጹ እንርእዮ ናይ ፍቕሪ ምጥማት አብ ልዕሊ ነፍሲ ወከፍና እዩ። ከምቲ መስዋዕቱ ብፍቕሪ ጥራሕ ዝግለጽ ናይ ነፍሲ ወከፍና ህላዌ ካልእ መሰረት ክህልዎ አይግባእን። ክርስቲያን ምዃን ማለት ምእንትኡን ምእንቲ ካልኦትን ምንባር ማለት እምበር ምእንቲ ርእስና አይኮናን እንነብር። “ምእንቲ አዕሩኽትኻ ኢልካ ካብ ሕይወትካ ምእንቲ ካልእ ኢላካ ምሕላፍ ኢሉ ዝዓቢ ፍቕሪ የለን” እዚ እዩ እቲ ሰናይ ዜና ናይ ሎሚ።

ሕማምን ሞትን ክርስቶስ ኃጢአትና ደምሲሱ ንብርሃን ትንሣኤ ብቑዓት ይግበረና።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ